

Motion till riksdagen 2019/20:1317

av **Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M)**

Stopp för id-kapningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera effekterna av lagen om olovlig identitetsanvändning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer måste göras för att stävja id-kapningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personuppgklaringsprocenten då det gäller id-kapningar måste öka och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konkursanmälningar av företag måste föregås av en kontakt med den rättmätiga ägaren innan tingsrätten offentliggör dessa uppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Brottsförebyggande rådet särredovisar inte längre statistik som behandlar id-kapningar. Det är olyckligt. Men enligt ett pressmeddelande från Polismyndigheten anmäldes 2018 cirka 12 000 id-kapningar i månaden och närmare 300 köp på nätet om dagen, som hade gjorts med kortuppgifter som stulits vid olika dataintrång (<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2018/oktober/okning-av-id-kapningar/>).

Till följd av den snabba utvecklingen och modern teknik går det nu alltför lätt för kriminella att samla information från både offentliga källor och sociala medier. Id-kapningar har blivit ett allvarligt hot mot den privata sfären och rättssamhället. Samtidigt vet vi att det finns ett stort mörkertal då det gäller huruvida anmälningar görs.

Enligt vissa uppgifter på internet tycks det också vara ytterst få som hittills har kunnat fällas för brott mot lagen om olovlig identitetsanvändning, som infördes 2016. Stämmer de uppgifterna är det ett allvarligt tecken på att mycket mer måste göras.

Då justitieutskottet behandlade en snarlik motion under riksmötet 2018/19 konstaterade de att: ”en rad åtgärder har vidtagits för att stärka skyddet mot identitetskapningar, och utskottet var bl.a. mot denna bakgrund inte berett att ta något

initiativ till att följa upp lagstiftningen som kriminaliserade id-kapningar.” Detta förvånar med tanke på den alarmerande utvecklingen, som i hög grad bidrar till att skada tilltron till elektronisk legitimation, i synnerhet som personupplärningsprocenten är så ytterst låg. Det sänder märkliga signaler till brottsoffer och presumtiva förövare. Det innebär ju också att det inte spelar någon roll om straffskärpning sker eftersom inga förövare finns att ställa till svars.

Idag är det vanligt att bedragare använder kapningarna för att stjäla pengar eller köpa varor i den drabbade personens namn. Lagfarter kapas för att fastigheter sedermera ska kunna belånas eller säljas och bolag plundras på tillgångar. Att försätta bolag i konkurs går också enkelt. En konkursanmälan, som har undertecknats av en bedragare, handläggs omedelbart av tingsrätten utan att kontakt tas med den rättmätige ägaren. Samtliga dessa scenarier ger sedan upphov till segdragna juridiska konflikter där brottsoffret tvingas ägna mycken tid åt att försvara det som rätteligen tillhör denne. Det är inte hållbart. Politiker, myndigheter och företag måste göra mer för att skydda våra identiteter så att vi inte utsätts för dessa bedrägerier. Självklart vilar ett stort ansvar på den enskilde men samhället måste också göra mer.

Med hänvisning till ovan anser undertecknad att lagen om olovlig identitetsanvändning ska utvärderas samtidigt som mer måste göras för att stävja id-kapningar och att personupplärningsprocenten måste öka. Detta måtte riksdagen ge regeringen till känna.

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)